

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: A. Z.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 20. 4. 2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před žalovanou

1. Žalovaná dne 27. 1. 2023 rozhodnutím č. j. X. zamítla žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění zákonných podmínek, neboť i když dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Sokolov ze dne 13. 1. 2023 je žalobkyně invalidní v prvním stupni, nadále nezískala potřebnou dobu pojištění pro přiznání nároku na invalidní důchod.
2. Žalobkyně proti tomuto závěru brojila námitkami, v nichž tvrdila, že doba jejího pojištění byla spočítána nesprávně. Měla trvalé následky po srážce s autem v dětství. Z toho důvodu jí nikdo nezaměstná. Dále trpěla poruchou sluchu a epilepsií, což mělo rovněž dopad na její pracovní schopnost. Měla za to, že invalidní je již od roku 1981. Rovněž byla toho názoru, že jí náležel invalidní důchod druhého stupně, nikoliv prvního stupně.
3. Dne 20. 4. 2023 rozhodnutím č. j. X. žalovaná rozhodla o podaných námitkách tak, že je

zamítla a rozhodnutí č. j. X. ze dne 27. 1. 2023 potvrdila. V tomto rozhodnutí žalovaná po novém posouzení zdravotního stavu žalobkyně, o němž byl vyhotoven posudek dne 14. 4. 2023, dospěla k závěru, že žalobkyně je invalidní v prvním stupni. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že zdravotní stav žalobkyně byl opakovaně posuzován, přičemž bylo řečeno, že žalobkyně je invalidní v prvním stupni od 5. 3. 2009. Jednalo se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož příčinou je epilepsie v částečně kompenzované formě. Zdravotní stav žalobkyně nebylo možné další léčbou zásadně ovlivnit. Nebyl tedy pochyb o tom, že žalobkyně je invalidní v první stupni (pokles její pracovní schopnosti o 45 %). Následně tedy žalovaná zkoumala, zda žalobkyně splnila druhou podmínku pro přiznání invalidního důchodu, a to zda získala potřebnou dobu pojištění. Dospěla k závěru, že nikoliv.

II. Řízení před soudem

4. Proti tomuto rozhodnutí žalované podala žalobkyně žalobu. V níž namítla, že je dlouhodobě nemocná od roku 1981, což jí bránilo v tom, aby jí kdokoli zaměstnal. Měla trvalé následky po srážce s autem v dětství, které nebyly možné vyléčit. Dříve musela pracovat, jinak by jí vyřadili z evidence uchazečů o zaměstnání Úřadu práce České republiky. Měla za to, že její zdravotní stav byl nesprávně posouzen.
5. Žalovaná považovala žalobu za nedůvodnou. Žalobkyně nesplnila potřebnou dobu pojištění, jelikož v rozhodném období deseti roků před vznikem invalidity (tj. od 5. 3. 1999 do 4. 3. 2009) získala pouze 1 rok pojištění místo potřebných 5 let, a v období dvaceti let před vznikem invalidity získala pouze 4 roky a 94 dnů namísto potřebných 10 roků. Současně nesplnila ani podmínku získání 5 roků pojištění v období deseti roků po vzniku invalidity, neboť získala pouze 3 roky a 1 den pojištění. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, nárok na invalidní důchod jí nevznikl, proto žalovaná vydala napadené a jemu předcházející rozhodnutí. Žalovaná uvedla, že při vydání rozhodnutí zhodnotila veškerou prokázanou a doloženou dobu pojištění, dle dokladů nacházejících se v evidenci žalované i těch, které žalobkyně předložila při uplatnění žádosti. Žalobkyni byla do potřebné doby pojištění započtena i doba evidence na Úřadu práce České republiky.
6. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí – pracoviště Plzeň posudkem ze dne 10. 10. 2023 dospěla k závěru, že žalobkyně byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni.
7. Ve věci se konalo dne 12. 12. 2023 ústní jednání, ke kterému se žalobkyně nedostavila. Žalovaná setrvala na svém procesním stanovisku, a to i s ohledem na posudek posudkové komise ze dne 10. 10. 2023. Dále uvedla, že si žalobkyně může chybějící dva roky pojištění doplatit, a to formou dobrovolného doplňkového pojištění. Jedná se o částku 3 070 Kč měsíčně od roku 2024.

III. Posouzení věci

8. Žaloba není důvodná.
9. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobkyně na invalidní důchod. Dle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod nedosáhl-li věku 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění. Z uvedeného plyne, že nárok na invalidní důchod podle písmena a) vzniká pojištěncům, kteří současně splní tři kumulativní podmínky; 1) nedosáhli věku 65 let, 2) stali se invalidními podle § 39 zákona o důchodovém pojištění a 3) získali potřebnou dobu

pojištění podle § 40 téhož zákona.

10. V nyní posuzované věci není sporu o tom, že žalobkyně zatím nedosáhla věku 65 let, neboť je narozena v roce 1962, ani o tom, že se stala invalidní od 5. 3. 2009 trvale. Předmětem soudního přezkumu tedy bylo naplnění či nenaplnění poslední zákonné podmínky dosažení potřebné doby pojištění.
11. Podle ustanovení § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění platného a účinného do 31. 12. 2009 platilo, že *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod, která u pojištěnce ve věku nad 28 činí pět roků* [srov. § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění], se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Po novelizaci daného ustanovení provedené zákonem č. 306/2008 Sb. byla za první větu druhého odstavce § 40 vložena věta druhá, která ještě více zvýhodňuje pojištěnce starší 38 let, u nichž *se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků*.
12. Žalovaná v napadeném rozhodnutí konstatovala, že žalobkyně v rozhodném období dle § 40 zákona o důchodovém pojištění nezískala potřebnou dobu pojištění. Žalobkyně dle žalované v období deseti roků před vznikem invalidity, tedy od 5. 3. 1999 do 4. 3. 2009, získala pouze 1 rok pojištění. Žalobkyně dle žalované nesplnila ani podmínku potřebné doby pojištění 5 roků v žádném období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity. Ve vyjádření k žalobě poté žalovaná uvedla, že žalobkyně nesplnila ani podmínku potřebné doby pojištění v období posledních dvaceti let před vznikem invalidity, tedy potřebných 10 roků pojištění, načež dospěla k závěru, že v období od 5. 3. 1989 do 4. 3. 2009 žalobkyně získala pouze 4 roky a 94 dnů pojištění.
13. Žalovaná postupovala zcela v souladu se zákonem, neboť posuzovala kumulativní splnění všech zákonných podmínek pro nárok na invalidní důchod. Žalobkyně v průběhu správního řízení nepředložila relevantní podklady dokazující získání další doby pojištění nad rámec těch, které jí byly již započteny žalovanou. Vydání rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu lze očekávat pouze za předpokladu splnění všech zákonných podmínek, o čemž byla žalobkyně již mnohokrát informována Českou správou sociálního zabezpečení, Ministerstvem práce a sociálních věcí i soudem (rozsudky KS v Plzni č. j. 16 Ad 32/2021-73 ze dne 27. 4. 2022, č. j. 16 Ad 52/2019-58 ze dne 27. 8. 2020, rozhodnutí NSS č. j. 2 Ads 138/2022-44 ze dne 27. 4. 2023, č. j. 2 Ads 338/2020-40 ze dne 15. 9. 2022).
14. Nebyla porušena ani zásada přiměřenosti tím, že žalovaná nijak nezohlednila fakt, že žalobkyně dlouhodobě nemůže najít práci. V případech posuzování nároku na invalidní důchod, který je dávkou podmíněnou zdravotním stavem žadatele a splněním dalších zákonných kritérií, má žalovaná povinnost řídit se zněním zákona, zdravotními posudky vydanými specializovanými lékaři a doloženými a prokázanými dobami pojištění a nemá žádný prostor na vlastní uvážení, jednoduše řečeno existují pouze tabulky a posudky, vedle kterých již není prostor na vlastní úvahy o osobní situaci pojištěnce.
15. Postup žalované shledal soud zákonným. Potřebná doba pojištění se zjišťuje z posledních 10 nebo 20 let před vznikem invalidity, a jelikož byla žalobkyně uznána posudkovými lékaři invalidní s platností od 5. 3. 2009, a její subjektivní přesvědčení, že tato invalidita trvala ještě před tímto datem, na věci nic nemění, žalovaná správně vycházela z období od 5. 3. 1999/5. 3. 1989 do 4. 3. 2009. Dle osobního listu důchodového pojištění žalobkyně

v období od 5. 3. 1999 do 4. 3. 2009 získala pouze 1 rok pojištění [§ 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění], neboť je již od roku 1995 kontinuálně vedena jako uchazeč o zaměstnání v evidenci Úřadu práce České republiky bez nároku na podporu v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci. Žalobkyni nelze v daném období započít celou dobu evidence na Úřadu práce, neboť by to bylo v rozporu se zákonem. V období od 5. 3. 1989 do 4. 3. 2009 získala žalobkyně pouze 4 roky a 94 dnů z potřebných 10 let. K období před 5. 3. 1989 nemohla žalovaná přihlížet, neboť to zákon nepřipouští. Nadto v rozsudku č. j. 3 Ads 56/2014-31 ze dne 19. 8. 2015 Nejvyšší správní soud uvedl, že jsou-li podmínky nároku na invalidní důchod posuzovány s použitím § 40 odst. 2 věty druhé zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 306/2008 Sb., je nejzazším rozhodným obdobím, z něhož je možné zjišťovat potřebnou dobu pojištění pro vznik nároku na tuto dávku, období od 1. 1. 1990 do 31. 12. 2009. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že žalobkyně v žádném možném rozhodném období nesplnila podmínku potřebné doby pojištění, proto žalovaná při svém postupu při započtení dob pojištění žalobkyně nijak nepochybila, ani když nepřihlédla k žalobkyní namítané nemožnosti najít práci.

16. Soud konstatuje, že žalovaná nevykládá povinnost splnění doby pojištění k tíži žalobkyně, nýbrž ji vykládá v souladu se zákonem. Jak uvedla žalovaná při ústním jednání, žalobkyně si může za stanovených podmínek v rámci dobrovolné účasti na důchodovém pojištění doplatit zbývající 2 roky potřebné doby pojištění.

IV. Závěr

17. Soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu nedůvodnou a zamítl ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšné žalované nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 12. prosince 2023

Mgr. Jana Komínková
samosoudkyně

v zastoupení:

Mgr. Jan Šmakal v.r.
samosoudce